

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Chronicon Cisterciensis Ordinis

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1614

Ordo Equitvm Christi, in Portugallia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11259

tiæ huic nomen dedit, laudatissimeque præfuit. Nostra ætate *Iacobus Falco*, *Valentinus*, huius Ordinis miles, insignem de quadratura circuli commentarium edidit, Antuerpiæ typis Bellerianis. Plura qui volet, *Ioannem Marianam*, *Consaluum Argetem Molinam*, libro de Nobilitate Hispaniæ, aliosque eius prouinciæ historicos consulat. Qui quidem vnanimi consensu, non ad *Iacobi I.* cognomento *Fortunati*, vt *Volaterranus*, *Bugianus*, & *Morigia* per errorem fecere, sed ad *Iacobi II.* *Aragonæ Regis* tempora, huius equestris militiæ initia referunt. Ex quibus patet, & *Onuphrium Panuinium*, in *Chronico suo Ecclesiastico*, ista perperam anno *Christi 1233.* adscribere.

ORDO EQVITVM CHRISTI,
in Portugallia.

PORTVGALLIA, siue, vt alij scribunt, *Portugalia*, (quæ prouincia maiori ex parte veteribus *Lusitania* fuit) secundum Oceanum occiduum fusa, & *Anâ* ac *Minio* fluminibus ad meridiem Septentrionesque comprehensa, longitudine quadringenta milia passuum colligit, multo minori latitudine, & vbi arctissime se pandit, centum amplius sexaginta milium, vbi arctissime coit, octoginta. Diuisa est in partes tres, *Cistaganam*, *Transtaganam*, & tractum eura
qui

qui Minio, Durioque continetur, prouentus
lætissimus, vbi *Bracara* sita est: citra Tagum
autem *Olisipo*, vltra Tagum spectatur *Ebora*,
metropolitanæ vrbes.

Cæterum vt in Castella, sic & in Lusita-
nia varij ordines militares numerantur: quo-
rum quidem militum credibili virtute freti
Reges Lusitaniæ, Mauros olim ea prouincia
expulerunt, auorumq; ætate, Africam, Asiam,
atque alio sub sole iacentes Indos, sibi tribu-
tarios fecerunt, veræque religionis lumen in
remotissimas nationes intulerunt. Hos inter
ordines apud Lusitanos is nobilissimus cen-
setur, qui CHRISTI nomine insignitur. Cu-
ius quidem sodales, ex *Cistertiensium* institu-
to viuentes, nigra veste vtuntur, & *cruce* par-
tim *rubra*, partim *candida*. Sunt enim qua-
tuor eius brachia per medium discissa, & li-
nea candida interfecante distincta: sic vt in
singulis brachijs binæ cruces appareant, ru-
bra & candida. Militarem hunc ordinem,
aduersus Mauros, institutum, *Ioannes XXII.*

1318. Pontif. Max. anno ferè CIO. CCC. XVIII.
confirmauit. Huic sodalitia Templariorum
nuper deletorum opida, prædia, ædesque à
Dionysio Lusitaniæ Rege sunt adtributæ. Pri-
marium ordini domicilium ad *Castrum Ma-*
rinum, in dicecesi *Glufenfi*, est constitutum:
inde postea *Tomarium* migratum. Sic ferè
Mariana in historia Hispaniæ: at *Panuinus*,
in *Chro-*

in Chronico suo ecclesiastico, ad annū 1325. ista rejicit. Exstant huius ordinis regulæ, seu Constitutiones, itemque priuilegia Lusitanè edita Olisipone, anno 1607. à Reuerendissimo DAMIANO Priore conuentus Tomariensis, & Generali eiusdem ordinis Præfecto. Connubij porrò facultatem ab Alexandro VI. Pontif. Max. militibus istis concessam lego.

Medio ferè itinere urbem Treuerensem & celebre B. Matthiæ cœnobium Benedictinum, nobilium istud Virginum monasteriū ad Oleachium, vulgo Levvichium fluuiolum iacet: olim Pons olei, ab oleo, quod ibi fluxisse tradunt temporibus SS. Eucharj & Materni, primorum Episcoporum Treuerensium, in hoc fluuiolo baptizantium, postea verò Pons Leonis nuncupatum. A Leone scilicet Nono Pontif. Max. patriâ Germano, & Comite Dagshurgensi, quem Treuerim ingressurum ad hunc fluuiolum, & in ipso duorum fornicum saxeo ponte, Archiepiscopus clerus & populus Treuerensis excepit, indeq; illustri pompa in urbem deduxit.

De huius cœnobij, quod quinquaginta olim nobiles puellas aluit, origine nihil certò à nobis dici potest. Illud quasi constat, ipsum ante trecentos amplius annos vastatum, paulò post ab Oitolfo Schulero, Treuerensium Scabinorum Magistro esse restitutum. Obijt is anno 1322. hoc in loco 1322. ut secundarius fundator decenter sepultus. Hæc

ferè Gaspar Bruschi in sua Chronologia
sine Centuria monasteriorum Germaniæ,
vbi de Treuerensis S. Matthiæ cœnobij ori-
gine differit.

Anno 1324. Cella S. Mariæ, vulgò *Mariæ-
Zel*, olim Cistertiensis Abbatia, & edificari cœ-
pta est à duobus Eremitis, Godefrido & Al-
berto, monachis ab Altachio superiore acci-
tis: teste Hundio. Hodie nulli in ea sunt mo-
nachi, propter redituum tenuitatem, sed re-
gitur ab vno aut altero tantùm sacerdote se-
culari.

Hundium ipsum loquentem audiamus:
Cellæ B. Mariæ exordia debentur duobus
Eremitis Godefrido & Alberto, quibus,
hortante Rainmaro Prennenbergio nobili
viro, Nicolaus Episcopus Ratisbonensis con-
cessit in nemore apud castrum Prenbergen-
se, in pede montis Schoflochenensis, cellam &
oratorium ædificare anno 1324. Sic Hundius
in Metropolit. Salisburgensi, ex publicis li-
teris dicti Nicolai Episcopi, quem præ A-
uentino, paullo aliter suis in Annalibus, ista
narrantem, audiendum existimo.

Anno millesimo trecentesimo vigesimo
septimo, Iacobus Fornerius, Gallus, Doctor
Theologus, ex Abbate Montis Frigidi, ord.
Cistertiensis, Auenione ab auunculo suo Io-
anne XXII. creatur Cardinalis, qui postea
fuit Benedictus XII. Papa.

Anno

Anno 1330. Mons Regalis in dioecesi, Bellouacensi, apud Pellimontem, fundatur à S. Ludouico Galliaë Rege: teste Guilielmo Nangiaco.

Benedictus X. dictus XII. olim monachus Cistertiensis, & Abbas Fontis Frigidi, Ioannis XXII. ex sorore nepos ex Cardinale Sanctæ Priscæ, creatus Pontifex Romanus.

Præter Registrum Epistolarum & Constitutionum ab ipso editarum, quod tomis 10. distinctum, exstat manu scriptum, in Bibliotheca Vaticana, scripsit Constitutionem de Reformatione Benedictinorum nigrorum: quæ cum commentarijs Petri Boerij, Abbatis Sancti Aniani, exstat manuscripta in Bibliotheca monasterij S. Benedicti in vrbe Mantua. Erat autem Ordo Benedictinus nigrorum monachorum sic reformatus, in Prouincias xxxvi. diuisus.

1. Rhemensis & Senonensis pro vna prouincia.
2. Rotomagensis & Turonensis, cum monasterio S. Florentij, & membris ipsius, quod nulli Episcopo subest.
3. Bituricensis & Burdegalensis, cum Episcopatu Aniciensi.
4. Narbonensis, Tolosana, & Anxitanæ.

S 2

5. Can-

5. Cantuariensis & Eboracensis in Anglia.
6. Hispalensis Campi stellæ & Andalusie in Hispanijs.
7. Toletana, in Hispania.
8. Bracarenfis, in Lusitania.
9. Tarraconensis, Cæsaraugustæ, cum Episcopatu Maioricæ in Aragonia.
10. Lugdunensis, Bisuntinensis & Tarantasiensis, in Burgundia.
11. Viennensis, Arelatensis, Aquensis, & Ebrodunensis, in Delphinatu.
12. Romana prouincia, cum septem Episcopis subiectis, & monasterijs Sublacensi & Farsensi, nullius diocesis.
13. Rhegiensis, Cosentia, Sancte Seuerinæ, Rossanus, Mileti, & Bisignani Episcopatus.
14. Compfanensis, Archerontinus, Tarentinus, Brundisinus, Otranti Episcopatus.
15. Barenfis, Sipontinus, Beneuentanus, Troianus, Melphitanus, & Epoli, Episcopatus.
16. Neapolitanus, Capuanus, Malphitanus, Salernitanus, Surrentinus, Casinensis, Rauellinus, Auerfanus, Episcopatus, simul cum monasterio S. Vincentij de Vulturno ab Episcopali potestate exempto.

17. Pa-

17. Panormitanus, Messanensis, Montis-Regalis, Melitanus, Episcopatus siue regnum Siciliae, cum Insula Melitensi.
18. Regnum Cypri.
19. Regnum Sardiniae & Corsicae.
20. Patriarchatus Aquileiae, Gradensis, cum prouincijs Iadræ, & Ragusij.
21. Prouincia Mediolanensis, Genuensis & Pisana.
22. Rauenna, Ferraria, & Placentia, ciuitates.
23. Strigoniensis, & Colocësis, siue Regnum Hungariae.
24. Gnesnensis, siue Regnum Poloniae.
25. Ardinacensis, Dublinensis, Casselensis, Duaciensis, in Hibernia.
26. Regnum Scotiae.
27. Regnum Bohemiae.
28. Regnum Daciae, siue Daniae.
29. Regnum Norvvegiae.
30. Regnum Sueciae.
31. Archiepiscopatus Moguntinus, cum Episcopatu Bambergensi.
32. Archiepiscopatus Coloniensis, & Treuirensis.
33. Archiepiscopatus Bremensis, Magdeburgensis, cum Episcopatu Cummenfi.
34. Archiepiscopatus Saltzburgerensis in Ba-
uaria.

35. Archiepiscopatus Rigenfis , in Liou-
nia.
36. Prouinciæ item Thebana , Athenienfis,
Patrarum siue Corinthi , cum Patriar-
chatu Constantinopolitano.

His ferè temporibus floruit Theodori-
cus Cagelmindus , illustri genere natus, pri-
mùm ord. Cistertiensis monachus , postea à
Carolo IV. Imp. ad Episcopatum Minden-
sem , ac demùm ad Archiepiscopatum Ma-
gdeburgensem promotus.

*S. Bernar-
di Magi-
ster in
Hispania.*

Diui Bernardi Magister , ignotum no-
stra ætate nomen honosque , prælio ad Ana-
garum opidum commisso interfuit, Henrici
partes secutus cum multis , de capto lege
perduellionis capitis supplicium sumptum,
Behetrijs, Castellæ vltioris opidis, vbi latè
dominabatur publicatis , fiscoque addictis.
Quod Magistro nomen fuerit , quod Magi-
sterio initium , quæ auctoritas , nemo scri-
ptorum explicat: ea ætate notissima tempus
caligine obduxit. Virum sacratū siue Eccle-
siasticum fuisse , anathematis ignominia in-
dicio est, eo nomine Petro Regi iniusta . Et
suspitari libet, Behetrias , cùm idem Petrus
Rex sui iuris ea opida facere cõtenderet, nec
posset , obiecta religionis specie, Romaniq;
Pontificis auctoritate , se Diui Bernardi or-
dini vltro subdidisse, Calatrauæ, & Alcanta-
næ militum exemplo, capite delecto, cõsti-
tuto-

autoq; cui D. Bernardi Magistro nomen esset, curas cum cæteris belli sacri, eo temperamento, quantum libertati per multas ætates illibatae consultum est, ab eorum opidorum incolis, tantum Regem in nouum Magistrum atque ordinem infensus animus esse cepit; eoq; diuersas partes fuisse secutum arbitror. Hæ sunt coniecturæ. Id constat Urbanum V. Pontificem Petro Regi postea concessisse, vt sublato nomine & munere Magistri D. Bernardi, Behetriæ & retenta appellatione, eidem Regi cederent, eas donandi, vendendi, & alienandi potestas nulli esset. Id religioni datum, quoniam sacræ militiæ erant addictæ, ne pretio venales essent. Sic ferè Mariana Rerum Hisp. lib. 17. cap. 11. de Behetrijs consule eundem lib. 16. cap. 27.

Anno 1379. floret Theodoricus ex Abbate Ord. Cistertiensis primùm Mindensis Episcopus, postea Magdeburgensis Archiepiscopus: teste Crantzio, Metropol. lib. 9. cap. 50.

Musinensis apud Machliniam cœnobij exordia debentur pijs aliquot virginibus in vico *Muysen*, primo à Machlinia lapide, anno 1380. commorantibus, & griseas, vt nuncupant, vestes gestantibus. Quibus cum Beggina vna Machliniensis, cognomento *Spaimanna*, & aliæ aliquot virgines accessissent, Cistertiense institutam anno 1387.

S 4

pridie

pridie Natalis Domini sunt amplexæ, & prima, vt vocât, Priorissa, ab Abbate Bodeloenssi, ipsis data est dicta Spaimanna. Hæc ex eius loci monumentis nobis V. R. Ioannes Bapt. Grammaius suppeditauit: cuius & Machlianiam lege, postea typis editam.

1382. Monasterium *Coronæ B. Virginis*, apud Heusdenum opidum, anno millesimo trecentesimo octogesimo secundo, excitatum reperio. Fuit id olim Abbatiali titulo decoratum, sed maris inundatione accisum in Prioratum, vt loquuntur, postea desijt. Eius loci monachi, bellis istis ciuilibus sæuientibus, Heusdeno Siluam-Ducis sese transtulerunt.

Anno 1386. Portus Dominæ nostræ in VVarmunda Hollandiæ pago constructus est.

Anno 1389. Carus ex Abbate Alti-Fontis, siue Parcensi, creatur Archiepiscopus Montis Regalis in Sicilia: teste Ioanne Ludouico Lello, in descriptione Ecclesiæ Montis Regalis.

Arnoldus Egmondæ & Iselstenij Toparcha, præter *Iselsteinense* in Hollandia Canonorum VIII. Collegium, insigne monachis Cistertiensibus cœnobium, circa annum 1390. aut 1394. excitauit; quod primum extra muros collocatum, post in opidum Iselsteinense est translatum.

In Transifalanam Germaniæ inferioris
prouinciam nunc transeamus. *Zibekeloense*
monasterium in Trentana ditione, aliàs *Ga-*
lileam maiorem nuncupatum, anno Christi
millesimo quadringentesimo tertio exstru- 1403.
ctum ferunt. Sed & *Dickeningsense* monaste-
rium, ex vico Runensi istuc translatum, olim
apud Trentanos floruisse narrant.

Anno 1412. Campensi Monasterio subie-
ctus est Mons Domini in Isselstein, primum
quidem Abbatia, postea verò Prioratus. *Ga-*
lilæa quoque maior in *Zibekeloe*, ante de-
cennium constructa, vt iam dictum est, iuxta
Dauentriam, multorum fratrum Laicorum,
qui ad 80. ibi solent commorari, præter sa-
cerdotes, receptaculum. Item *VVarmunda*
in *Hollandia*, insignis olim Prioratus, nunc
campus vbi *Troia* fuit.

Portum B. Mariae, in *VVarmunda*, cæno- *Portum B.*
bium Virginum, *Iacobus*, *VVoudæ* & *VVar-* *Maria in*
mondæ Toparcha, in ipsis ruinis ruderibus- *Hollædia-*
que castri *Oudethelingani*, ante constructum
anno salutis millesimo quadringentesimo, 1413.
tertiodecimo. Campensium Abbatum visi-
tationi concessit. Vel vt alij volunt præstitit
id *Albertus Palatinus Rheni*, *Bauariæ Dux*,
Comes Hollandiæ.

Anno millesimo quadringentesimo de-
cimoquinto, florebat *Matthæus Aulæ Re-*
giæ in Bohemia monachus, qui sæpè cum *Io-*

S - 5

anne

anne Husso hæresiarcha disputando gloriosè confluxit. Obijt in monasterio Veteris Cellæ apud Germanos.

S. Saluatoris Prioratus, Antuuerpiensis.

Prioratus S. SALVATORIS, vulgò *Petri Potz*, munificentia Petri Potz, patricij Antuuerpiensis, eiusque coniugis Mariæ Terrebrots, in vrbe Antuuerpiensi anno 1433. extrui cœptus est, & annuo censu, qui octo religiosi, & quatuor Conuersis vel famulis alendis satis esset, dotatus: Eugenio IV. Papa confirmante. Primi religiosi eò venere ex Iselsteinensi Hollandiæ cœnobio. Antuuerpiense porrò templum à Calvinianis vastatum R. D. Henricus Vander Heyden, patriâ Louaniensis, ex Priore Villariensi, nunc Antuuerpiæ ad S. Saluatorem Prior egregiè instaurauit, & vnà disciplinam monasticam, quod caput est, laudatissimè restituit.

Obijt autem fundator Petrus Potz, anno millesimo quadringentesimo vigesimo, ipso die S. Bernardi, in dicto suo monasterio cum vxore sepultus.

Donca B. Virginis non procul ab Hueden sita anno 1443. erecta est, Campensium inspectioni commissa.

In Flandriâ V Varmundanis sumpsit exordium anno 1446. V Varschaten Campensibus subditum.

Guilielmitæ Horti & Vineæ B. Virginis in maiori & minori Burloe Monasteriensibus

sis Episcopatus, autoritate Nicolai Papæ anno 1448. Cistercienses effecti sunt; & Campensibus subiecti. Quo etiam anno cœnobium Bottenbroeck monialibus suis destitutum, à Campensibus Monachis occupatum inhabitari cœpit, à quibus centum penè annorum continuo labore & patientia insigniter reformatum fuit, donec incumbente bello Truchfesiano in diœcesi Coloniensi cōtinuis deprædationibus exhaustum ad extrema penè deductum est.

Anno millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, *Porta Cali*, apud Harlemum, virginum cœnobium, olim in vico Hemstedano, haud procul Harlemensi vrbesitum, initia ac dotationem suam debet *Hugoni Assendelfio*, & *Ioanni Nicolao*, pijs & Cisterciensi in primis instituto deditis sacerdotibus.

Porta cali in Hollandia.

Galilæa minor in Hollandia an. 1465. constructa est pro monachis Cisterciensibus. Ioannes Ditmarus in Catalog. Abbatum Campensium.

In Zirizæa, celebri Zelandriæ opido, Cisterciensis instituti monasterium anno ferè 1470. ædificatum lego.

Anno 1480. plantari cœpta est Sylva B. Mariæ Virg. in Berschet, iuxta Heimbach, trāsmissis isthuc Monachis ex Bottenbroeck, qui singulari pietate & diligentia conspicui pulcher-

Nemus B Virg. vulgò Marien-vvald.

pulcherrimam Ecclesiam duodecim altari-
bus ornatam & præclarissimi artificij vitreis
fenestris, illustrem erexerunt.

*Iardineti
in Comi-
tatu Na-
murcensi.*

Ioannes Eustachius, primus Abbas *Iardine-
ti* siue Hortuli, apud *VValcuriam* Comita-
tus *Namurcensis* opidum, anno 1481. piè in
Domino obdormit: cuius tumulum vidi-
mus ante aram ibi maiorem cum honorifica
inscriptione.

Cæterum *Iardineti* monasterium, pri-
mum à monialibus fuit infessum, postea ve-
rò monachis, operâ dicti *Ioannis Eustachij*
est traditum: vt ex eiusdem vita, à *Iacobo*
VVimesio, *Iardineti* Abbate, vt apparet,
conscripta datur intelligi. Ex qua hæc habe.

Ioannes Eustachius adolescens, monachus
factus est *Montibus Hannoniæ*, in cœnobio
Vallis scholarium, sub beati *Augustini* re-
gula militantium. Cùm autem intellexisset
in tractu *Namurcensi*, operâ pijsissimi *Princi-
pis*, *Guilielmi* Comitis in ea prouincia *Po-
stremi*, *Cistertiensis* instituti regulam, ad
pristinum rigorem reuocatam, mirè efflo-
rescere, consensu superiorum ad *Molinense*
monasterium se contulit. Hic cùm annis ali-
quot laudatissimè vixisset, ab Abbate *Alnen-
si* missus est ad *Iardinetum*, monialium *Ci-
stertiensis* ordinis cœnobium reformadum.
Quo cùm venisset, moniales tres, quas ibi
repperit, ob vitam liberiores amouit, & ad
alia

alia cœnobia ablegavit. Socio itaque è Molinensi cœnobio euocato, & paulò post tribus clericis, monasticæ vitæ studio ad se venientibus, auctus, in magna paupertate vixit innocentissimè. Quo factum, vt principibus viris, in his *Philippo Bono*, Burgundiæ, Brabantiaëque Duci, eiusque coniugi *Elisabetha*, longè esset gratissimus. Quæ pia matrona cum fortè *Iardinetum* venisset, mille ducentos aureos nouo oratorio exstruendo, liberaliter contulit.

Reformatis porrò varijs in tractu Namurcensi monasterijs, restabant Hannoniæ & Flandriæ cœnobia visitanda. Itaque inter cætera *Oliuetanum* apud Binchium Hannoniæ, & *Bellopratense*, apud Gerardimontem Flandriæ opidum, sita monasteria, iussu Abbatis Clarauallensis, cui immediate subsunt, non sine magno labore, vitæque periculo reformauit. Postremò cum annis triginta nouem Abbatis munere functus fuisset, missionem à superioribus instanter petijt. Qua impetrata, cum annis quatuor super vixisset, piè in Domino obdormiuit anno millesimo ^{1481.} quadringentesimo octogesimo primo, ætatis annum octauum & septuagesimum ingressus.

Salesinense monasterium, Virginum, apud *Salsen* Namurcum, vulgò *Salsen* Abbati Molinensi peculiariter paret. Meyerus in Annalibus Flan-

Flandriæ commemorat, diuifas multis Flan-
driæ locis reliquias vndecim millium Virginum
ab Himana, cœnobij huius Antifta, eademq; Con-
radi Coloniensis forore.

Ioannes Abbas Ciftertiensis, anno mille-
fimo quadringentesimo nonagesimo primo,
Priuilegia ord. Ciftertiensis vnum in corpus
collecta, Diuione per Petrum Metlinger
Alemannum, typis publicanda curauit.

*S. Franca
Abbatiffa*

Silentio præteriri non debet *S. Franca*
Abbatiffa monasterij Sancti Viti, in vrbe
Placentina apud Italos: cuius vita breuiter
legitur in Breuiario ord. Ciftertiensis anno
1501. edito, quàm Gallicè reddidit Ioan-
nes d'Assignies, libro secundo, capite ter-
tio.

In Calabria celebre est monasterium
SS. Stephani & Brunonis nuncupatum,
quod ipse S. Bruno Cartufianorum funda-
tor, Rogerij Calabriæ & Siciliæ Principis
libertate adiutus, excitauit, & in quo is ipse
anno 1101. obiit.

Cæterùm post mortem beati Brunonis,
vt in historia vitæ eius Surius commemorat,
in Cartufianæ vitæ instituto perfeuerauit
illud monasterium, sub quinque Prioribus,
qui ei successerunt, vsque ad tempora vene-
rabilis *Guigonis* Prioris Cartufiæ. Inde in
Gallia crescente ordine Cartufiensi, solùm
illud Calabriæ monasterium à B. patris Bru-
nonis

nonis feruore & sanctitate, repescendo degenerauit. Et petebant quidē eius habitatores à Cartusia visitatores & reformatores ; sed nimia locorum intercapedo nō facilè id obtinebat. Itaque ad *Cistertiense* institutum illi *S. Stephani* se transtulēre, quod tum recens ortum, & incomparabilis viri *B. Bernardi* Abbatis *Clauallensis*, insigni sanctitate, multo quē labore, mirificè propagatum, in magno feruore durabat. Ad illud autem tempus in *Cartusiana* religionis professione permanerat illud monasterium annos 60. Sed *Cistertiensi* quoque religione, successu temporis ibi tepescente, tandem monasterium *S. Brunonis* factum est commendatitium, vsque ad Pontificis *Leonis X.* tempora.

Is Pontifex, cum multorum relatione do-
 eximia *B. Brunonis* sanctitate crebrò audisset, indignum arbitratus est eum, quem præpotens DEVS in hac vita tot auxisset donis, & charismatibus, & nunc cœlesti afficeret beatitudine, in terris non eximia laude & prædicatione efferri, nec debita piè deuotionis officia persolui, apud thronum diuinæ gloriæ quiescenti, cui dedisset Dominus cor ad præceptum, & legem vitæ & disciplinæ. Itaque non modò auctoritate Apostolica clementer annuit, sed etiam voluit, vt in singulis monasterijs totius ordinis *Cistertiensis*, & earum Ecclesijs, siue
 Sacel-

S. Stephani monasterium Cartusie traditur Cisterciensibus.

*S. Bruno-
nis festū
iustifici-
tur.*

Sacellis, festum sanctissimi *Brunonis* Confessoris annis singulis, die sexto Octobris, quo decessit è vita, solenniter colatur, & cōgruā debitaq; deuotione celebretur; ipsius etiam corpus atque memoria, dignam in Domino laudem habeat ac venerationem: conueniens etiam officium in honore ipsius agatur, & decantetur, nec non quotidie in diuino officio de eo commemoratio fiat. Domum præterea *S. Stephani*, quam B. Bruno in Calabria condiderat, & in qua sacrum eius corpus quiescit, idem Pontifex à Cisterciensibus ad 1514. Cartusianos reuocauit, anno salutis 1514. vt deinceps illic Cartusiano more & instituto viuatur, sicut & nunc viuatur. *Hactenus ex Suario.*

Nicolaus Salicetus Germanus, doctor & monasterij Bomgardii Abbas, scripsit Antidotarium anime Venetijs, anno 1517. & Parisijs 1552. excusum.

*Vinea nostra
stra Do-
mina, in
vrbe Lo-
uaniensi.*

Vinea nostra Domina in vrbe Louaniensi, Virginum cœnobium extrui cœptum est, anno 1518. fundum ædesque in eo stantes liberaliter dante viro nobilissimo, *Gualtero Timpelio*, vrbis Louaniensis Consule, & filijs eius Ioanne & Ludouico adfentiētibus. Moniales autem ex *VValteri Brania* sunt euocatae, quibus *Margareta ab Ittre*, eiusdem alumna cœnobij, prima præfuit Abbatissa. Anno 1521. à Capitulo, vt vocant, generali Cister-

Cistertiensi, supremus visitator & Pater Abbas huic monasterio datus est V. P. *Marcus Cruyt*, Abbas monasterij S. Bernardi ad Scaldim flu. apud Antuerpiam; qui vt alter quasi fundator annuos census non exiguos monialibus in perpetuum alendis adsignauit. Hæc ex ipsis loci monumentis sunt desumpta.

Est autem cœnobium istud in pede veteris castris Louaniensis situm, ideoque *Subcastrense* vulgò nuncupatur. De quo sic I. Lipsius in suo Louanio: *Subcastrensibus* (vt vocantur, monialibus conditor *Gualterus Timpius*, vir nobilis: & accessit in partem *Catharina Opendorpia*, Vidua *Ioannis Blosij*, Equitis an. CIO. IO. XV III.

Anno 1557. *Tristandus Bizetus* ex monacho ord. Cistertiensis, fit Episcopus Sanctonensis in Gallia.

ORDO EQVITVM S. MAVRITII,
& S. Lazari, in Sabaudia.

HVNC ordinem militare à *S. Basilio Cæsariensi* Episcopo institutum, & à *Damaso* Papa I. auctum esse tradunt: testemque aduocant *Gregorium Nazianzenum*, qui eiusdem Basilij res gestas ad posteritatem transmisit. Illius sanè militiæ antiquitatem vetusta *S. Lazari* Xenodochia siue Hospitalia contestantur.

Eandem *Innocentius III.* *Honorius III.*

T

Gre